

Ο τομέας της αλιείας στην Ολλανδία.

Η επαγγελματική αλιεία διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και στην ευημερία της Ολλανδίας και μέχρι σήμερα το εμπόριο των ψαριών κατέχει σημαντικό ρόλο για την οικονομία της χώρας. Στην Ολλανδία υπάρχουν τρία είδη αλιείας: η αλιεία στην ανοιχτή θάλασσα και στην ακτή, η αλιεία των οστρακοειδών και η εσωτερική αλιεία.

1. Γενικές πληροφορίες

1.1. Αλιεία στη θάλασσα και την ακτή

Ο ολλανδικός αλιευτικός στόλος ανήκει στους πιο σύγχρονους του κόσμου. Τα σημαντικότερα είδη ψαριού που αλιεύονται από τα σκάφη με δοκότρατες είναι η γλώσσα και οι γαρίδες. Ο στόλος των σκαφών με δοκότρατες προμηθεύει κάθε εβδομάδα έντεκα ιχθυόσκαλες στην Ολλανδία με μια μεγάλη ποικιλία φρέσκων ψαριών. Στις ιχθυόσκαλες τα ψάρια πωλούνται μέσω ενός συστήματος δημοπρασίας, κατά το οποίο το επίπεδο των τιμών πέφτει όσο περνάει η ώρα. Οι αγοραστές κάνουν τις προσφορές τους επί τόπου ή εξ αποστάσεως, μέσω Internet.

Η αλιεία στην ακτή και στη θάλασσα πραγματοποιείται εντός 12 ναυτικών μιλίων από την ακτή. Χρησιμοποιούνται διαφορετικές αλιευτικές μέθοδοι ανάλογα με το είδος του ψαριού και την περιοχή όπου πραγματοποιείται η αλιεία.

Τα κυριότερα στρογγυλόψαρα που αλιεύονται στην Ολλανδία είναι διάφορα είδη μπακαλιάρου, το καπόνι, το σκουμπρί, η ρέγγα και ιδίως η νέα ρέγγα που ψαρεύεται από το τέλος του Μαΐου έως τις αρχές του Ιουλίου. Τα κυριότερα πλατύψαρα που αλιεύονται είναι η γλώσσα, η ευρωπαϊκή χωματίδα, το χάλιμπατ, η λιμάντα και είδη καλκανιού.

1.2. Αλιεία γαρίδας

Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις γαρίδας απαντώνται σε ρηχά νερά ακτογραμμής, όπως στη Waddenzee, στην βόρεια Ολλανδία. Για την αλιεία της γαρίδας, που πραγματοποιείται όλο το χρόνο, απαιτείται ειδική άδεια. Οι γαρίδες πλένονται και ψύχονται πάνω στο σκάφος. Στην ιχθυόσκαλα, οι γαρίδες πιστοποιούνται, ζυγίζονται και πωλούνται σε δημοπρασία. Ο αγοραστής των γαρίδων στη συνέχεια τις καθαρίζει, με μηχανή ή με τα χέρια

1.3. Αλιεία οστρακοειδών

Η αλιεία των οστρακοειδών στα ύδατα των ακτών της Ολλανδίας λαμβάνει χώρα εδώ και αιώνες. Παλαιότερα, οι κάτοικοι των ακτών μάζευαν με τα χέρια τα οστρακοειδή για προσωπική κατανάλωση. Κατά τον 20^ο αιώνα εξελίχθηκαν μηχανικές τεχνικές, με τις οποίες μπόρεσε να αναπτυχθεί η αλιεία και η καλλιέργεια οστρακοειδών. Για την αλιεία μύδιών είναι αναγκαία η άδεια. Σε κάθε άδεια αντιστοιχεί ένα πλοίο. Τα ολλανδικά μύδια εξάγονται ιδίως στο Βέλγιο. Αλιεύονται επίσης μεθύστρες και καλλιεργούνται στρείδια.

1.4.Εσωτερική αλιεία

Η εσωτερική αλιεία (ιδίως στη θάλασσα IJsselmeer) έχει ως κύρια προϊόντα το χέλι και το κινέζικο καβούρι. Τα είδη αυτά ψαριού αλιεύονται με διαφορετικές μεθόδους. Το χέλι της θάλασσας IJsselmeer αποτελεί τυπική ολλανδική λιχουδιά.

1.5.Νομοθεσία

Οι επαγγελματίες αλιείς στην ακτή και την εσωτερική αλιεία ακολουθούν κυρίως εθνικούς (ολλανδικούς) κανόνες. Στην αλιεία ανοιχτής θαλάσσης εφαρμόζονται οι κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.6. Καθορισμός των τιμών των αλιευμάτων

Στην ιστοσελίδα <http://194.151.163.152/EN/Home/default.aspx> δίνεται μία γενική εικόνα των προμηθειών ανά προϊόν, των προβλέψεων για τις προμήθειες και των ειδών ψαριών ανά προμηθευτή.

Η ιχθυόσκαλα στο Urk είναι η μεγαλύτερη της Ολλανδίας και μία από τις μεγαλύτερες της Ευρώπης (<http://www.visveilingurk.nl/en/>).

Η ιχθυόσκαλα Urk έχει εξελιχθεί από την ένωση δύο ιχθυόσκαλων στο Urk και στο Harlingen. Το Harlingen έχει εξελιχθεί σε κέντρο της Ευρώπης για τις γαρίδες.

Τα ολλανδικά φρέσκα ψάρια πωλούνται και μέσω του συστήματος δημοπρασιών Refa, τη μεγαλύτερη ηλεκτρονική πλατφόρμα δημοπρασιών φρέσκων ψαριών (<https://www.pefa.com/>).

Μεγάλες δημοπρασίες πραγματοποιούνται επίσης στην περιφέρεια Zeeland (<http://www.zeeuwsevisveilingen.nl/>).

Στο Urk πραγματοποιούνται δημοπρασίες για τα ψάρια του γλυκού νερού (<https://www.havendiensturk.nl/ijsselmeervisafslag>).

2. Πρόσφατες εξελίξεις

Το 2016 ήταν μια ιστορικά καλή χρονιά για την ολλανδική θαλάσσια αλιεία και απέφερε το υψηλότερο αποτέλεσμα σε 50 χρόνια. Αντίθετα, ήταν μία κακή χρονιά για τον τομέα των μυδιών. Τα καθαρά κέρδη της θαλάσσιας αλιείας αυξήθηκαν σε σχέση με το 2015 κατά 113%, από 41 σε 88 εκ. Ευρώ. Επιπλέον οι μισθοί των ναυτών-ψαράδων αυξήθηκαν κατά 46% φτάνοντας τα 106 εκ. Ευρώ. Οικονομικά υπάρχει πλέον το περιθώριο επενδύσεων, π.χ. για ανανέωση του στόλου. Μεγάλοι παράγοντες ανασφάλειας όμως, όπως η έξοδος της Μεγάλης Βρετανίας από την ΕΕ και οι περιορισμοί στην αλιεία με χρήση ηλεκτρικού ρεύματος, λειτουργούν ανασταλτικά. Η μεγάλη αύξηση των κερδών από την θαλάσσια αλιεία ήρθε ως αποτέλεσμα ενός συνδυασμού υψηλότερων τιμών των ιχθύων και χαμηλότερης τιμής των καυσίμων. Το 2016, οι τιμές των καυσίμων μειώθηκαν κατά 16% ενώ αυξήθηκαν οι τιμές (χονδρικής) των τριών σημαντικότερων ειδών ψαριών, της γαρίδας, της γλώσσας και της χωματίδας. Η τιμή της γαρίδας αυξήθηκε κατά 105% και ανήλθε στα 7,3 Ευρώ το κιλό ενώ οι τιμές των πλατύψαρων γλώσσας και χωματίδας ανέβηκαν κατά 2% (11 Ευρώ το κιλό) και κατά 10% (1,7 Ευρώ το κιλό) αντίστοιχα. Το μεγαλύτερο μέρος των αλιείων πλατύψαρων χρησιμοποίησαν τεχνική με ηλεκτρικό ρεύμα. Τα τελευταία

χρόνια δραστηριοποιήθηκαν 280 σκάφη με δοκότρατες, από τα οποία τα 75 χρησιμοποίησαν το 2016 τεχνική με ηλεκτρικό ρεύμα.

Αντίθετα, για τον τομέα των μυδιών το 2016 ήταν μία κακή χρονιά. Τόσο τα αποτελέσματα σε όγκο (53 εκ. κιλά μύδια, -4% σε σχέση με το 2015) όσο και η μέση τιμή των μυδιών (0,83 Ευρώ το κιλό, -20% σε σχέση με το 2015) κινήθηκαν χαμηλά. Το 2016 ο τζίρος ανήλθε σε 44 εκ. Ευρώ ενώ πριν ανερχόταν κατά μέσο όρο σε 55 εκ. Ευρώ έως 65 εκ. Ευρώ. Τόσο η παρουσία τετροδοτοξίνης στην αρχή της εποχής ανάπτυξης των μυδιών όσο και η αυξημένη προσφορά σε μύδια από γειτονικές χώρες, οδήγησαν σε αυτήν την έντονη μείωση του τζίρου κατά 23% σε σχέση με το 2015.

3. Η επιρροή του Brexit

Η έξοδος της Μεγάλης Βρετανίας από την ΕΕ μπορεί να έχει μεγάλες επιπτώσεις για την ολλανδική αλιεία καθώς μεγάλο μέρος της ολλανδικής θαλάσσιας αλιείας (μεταξύ 30 και 50%) εξαρτάται από την αλιεία σε βρετανικά ύδατα. Ο τρόπος με τον οποίο θα εφαρμοστεί το Brexit θα είναι καθοριστικός για την θέση της αλιείας της Ολλανδίας τα επόμενα χρόνια.

4. Τάσεις και προοπτικές

4.1. Προοπτικές

Οι ποσοτώσεις σε όλα τα είδη ψαριών αυξήθηκαν κατά πολύ σε σχέση με το 2016, με εξαίρεση το λαβράκι. Το γεγονός αυτό δίνει πρόσθετες αλιευτικές δυνατότητες που ενισχύονται από τη μείωση του κόστους ως αποτέλεσμα των νέων τεχνικών αλιείας και της μείωσης των τιμών των καυσίμων. Τα ψάρια εξάγονται σε μεγάλο ποσοστό προς τη Νότια Ευρώπη. Ευνοϊκές είναι επίσης και οι συνθήκες για τη διάθεση της γαρίδας. Στον αντίποδα, η έλλειψη πρόσβασης σε αλιευτικά πεδία λόγω του Brexit αποτελεί αρνητικό παράγοντα. Σε γενικές γραμμές οι προοπτικές της ολλανδικής αλιείας είναι συγκρατημένα θετικές. Η πρόβλεψη είναι ότι τα επόμενα 3 με 5 χρόνια υπάρχει περιθώριο για μεγαλύτερη αύξηση των ποσοτώσεων. Τα αλιευτικά αποθέματα στη Βόρεια Θάλασσα είναι σε καλή κατάσταση και αλιεύονται σχεδόν όλα με περιβαλλοντικά υπεύθυνο τρόπο. Χάρη σε καινοτομίες στις τεχνικές αλιείας και στις τράτες, το κόστος μπορεί να μειωθεί περαιτέρω.

Τάσεις

- Ο ολλανδικός αλιευτικός στόλος σκαφών ανοιχτής θάλασσας είναι παλαιός. Μόνο το 5% των σκαφών ήταν κατά το 2016, νεότερα των 10 ετών. Από το 2005 και μετά γίνονται πολύ λίγες επενδύσεις για την ανανέωση του στόλου. Από τον Ιούλιο του 2015 όμως άρχισε να χρησιμοποιείται το νέο «οικολογικό» σκάφος MDV 1. Τα αποτελέσματα από τη χρήση του σε συνδυασμό με την αύξηση των κερδών αναμένεται να οδηγήσουν σε επενδύσεις σε νέα σκάφη το 2017 και το 2018. Συνολικά ο στόλος ανοικτής θαλάσσης αποτελείται από 280 σκάφη.
- Η ζήτηση προς ψάρια αυξάνεται χάρη στην περισσότερη προσοχή που δίνεται στην υγιεινή διατροφή.

- Δίνεται όλο και μεγαλύτερη σημασία στην προστασία του περιβάλλοντος κατά την αλιεία, στη διατήρηση των αλιευτικών αποθεμάτων και στις μεθόδους αλιείας.
- Όλο και περισσότερες εταιρείες επιλέγουν την πιστοποίηση σύμφωνα με το πρότυπο MSC (Marine Stewardship Council).
- Δίδεται όλο και μεγαλύτερη προσοχή στην οικονομική βιωσιμότητα του κλάδου. Λόγω της πίεσης στις αποδόσεις αναζητούνται εναλλακτικές τεχνικές αλιείας που απαιτούν λιγότερη κατανάλωση καυσίμων και διαταράσσουν λιγότερο τον πυθμένα. Με αυτές επιτυγχάνεται οικονομική και οικολογική βιωσιμότητα.
-

4.2. Ευκαιρίες και κίνδυνοι

- Η αυξανόμενη παγκόσμια ζήτηση για (βιώσιμη) αλιεία ως πηγή πρωτεΐνης. Η Ολλανδία είναι κομβικό σημείο μεταξύ των αλιευμάτων (Βόρεια Ευρώπη) και της κατανάλωσης (Νότια Ευρώπη).
- Τα αποθέματα πλατύψαρων στη Βόρεια Θάλασσα αυξάνονται.
- Νέες τεχνικές αλιείας παρέχουν (ουσιαστική) μείωση του κόστους.
- Διαταραχή της οικολογικής ισορροπίας των υδάτων: επικείμενη μείωση των αλιευτικών δικαιωμάτων.
- Το Brexit μπορεί να έχει επιπτώσεις στην πρόσβαση σε αλιευτικά πεδία.
- Η αλιεία εξαρτάται πολύ από τις τιμές του πετρελαίου και την πορεία του δολαρίου.
- Η παγκόσμια ταχεία ανάπτυξη της ιχθυοκαλλιέργειας ιδίως στην Ασία.
- Η γήρανση του στόλου.
- Τα υψηλά κόστη λόγω της μεγάλης κατανάλωσης καυσίμων.

4.3. Εισαγωγές – εξαγωγές

Το μεγαλύτερο μέρος των ψαριών που αλιεύονται από ολλανδικά σκάφη εξάγεται. Το 80% των ολλανδικών ψαριών και των προϊόντων ψαριού εξάγεται εντός της ΕΕ, κυρίως στο Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Γαλλία που αντιστοιχούν στο 58% της συνολικής αξίας των εξαγωγών. Το υπόλοιπο 20% των εξαγωγών είναι σε σημαντικό ποσοστό πελαγίσια ψάρια βαθειάς κατάψυξης που κατευθύνονται προς στην Αφρική.

4.4. Η ολλανδική αγορά

Ο συνολικός κλάδος της αλιείας αριθμεί περίπου 3.000 επιχειρήσεις. Ο αριθμός αυτός συμπεριλαμβάνει 450 επιχειρήσεις στη βιομηχανία επεξεργασίας, στο χονδρεμπόριο και το λιανεμπόριο. Ο κλάδος απασχολούσε 11.000 άτομα το 2014. Υπάρχουν 11 ιχθυόσκαλες. Πέραν των 280 σκαφών ανοιχτής θαλάσσης υπό ολλανδική σημαία, δραστηριοποιούνται και επιπλέον 67 σκάφη με σημαία άλλης χώρας.

4.5. Κανάλια διανομής

Τα ψάρια που αλιεύονται στην Ολλανδία (εκτός από τη ρέγγα και τις γαρίδες) πωλούνται και καταγράφονται υποχρεωτικά στις ιχθυόσκαλες της Ολλανδίας. Οι έμποροι και αυτοί που επεξεργάζονται ψάρια αγοράζουν επιπλέον και ψάρια από το

εξωτερικό. Η τιμή των ολλανδικών ψαριών εξαρτάται επομένως και από την προσφορά και την πορεία των τιμών στις άλλες χώρες.

4.6. Προσφορά

Η Ολλανδία λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ των αλιευτικών πεδίων στη Βόρεια Ευρώπη, όπου τα αλιευτικά αποθέματα είναι σχετικά σταθερά και της κατανάλωσης στη Νότια Ευρώπη. Η ολλανδική προσφορά ψαριών καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τους κανονισμούς σχετικά με τα όρια και τις ποσοστώσεις αλιευμάτων.

Σχετικοί Σύνδεσμοι:

Αναλυτικά στοιχεία για την ολλανδική αλιεία (στα αγγλικά):

<http://www.agrimatie.nl/NieuwsDetail.aspx?subpubID=2526&itemid=7224>

Εισαγωγείς και εξαγωγείς: <http://www.dutchfish.nl/uk/az.asp>

The Association of Importers of Fish Products

<http://visimporteurs.nl/aangesloten-bedrijven/>

<http://www.visbureau.nl/home/>

<https://www.vissersbond.nl/actueel/visserijdata/>

<http://www.agrimatie.nl/Default.aspx?subpubID=2526>

<https://www.wur.nl/nl/nieuws/2016-historisch-goed-jaar-voor-Nederlandse-kottervisserij-hoogste-resultaat-in-50-jaar.htm>

<https://www.rabobankcijfersentrends.nl/index.cfm?action=branche&branche=Kottervisserij>

<https://www.ilent.nl/onderwerpen/visserij>

<http://www.visspecialisten.nl/>

Διάφορες ενώσεις: <http://visfederatie.nl/links/>

Nederlandse Zeevisgroothandelsvereniging (NZV)

Nederlandse Haringgroothandelsvereniging

Vereniging van Groothandelaren in Vis en Haring

Vereniging ter bevordering van de garnalenhandel

Vereniging van Mosselhandelaren

Vereniging van Visgroothandelaren Urk (VVU)

Vereniging van Importeurs van Visproducten

Supermarket Albert Heijn: <https://www.ah.nl/zoeken?rq=vis&searchType=>

Supermarket Jumbo:

https://www.jumbo.com/zoeken;pgid=NiOvS_WfteBSRphOiCVFFJmd0000QprWJYUT;sid=_Uck71MInFib7wpTjWM_8zACiVHqrNuTSvTMbOaI?SynchronizerToken=34811698a512f877266e81694d35703649f1ac1a67b6c30621cc959e19401824_n1A8mQZB%2BdY%3D%7CrmeIvtVpm0aP5Xn6%2FP5Oew%3D%3D&SearchTerm=vis&search=

https://europa.eu/european-union/topics/maritime-affairs-fisheries_el#esthx

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-FK-16-001>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1499163657378&uri=CELEX:32013R1379>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1499163657378&uri=CELEX:32006R1921>

International trade; imports and exports, SITC (3 digit), country (groups)

Changed on November 02 2017. Frequency: Monthly.

Subjects	Imports value								Exports value							
	Total countries (groups)				Greece				Total countries (groups)				Greece			
Periods	2014	2015	2016	2017 January - August*	2014	2015	2016	2017 January - August*	2014	2015	2016	2017 January - August*	2014	2015	2016	2017 January - August*
SITC	1 000 euro															
03 Fish, crustaceans, molluscs and prep.	2404373	2245857	2527972	1813731	8338	9769	15057	10021	2857049	3004204	3405776	2424571	13414	12777	14052	.
034 Fish; fresh, refrigerated or frozen	1225605	1219720	1336723	980998	8218	9087	11874	9492	1537660	1585058	1795647	1335889	5476	4129	4654	3252
035 Fish; dried, smoked or salted	127625	56558	64560	41445	.	40	61	31	105591	122226	111766	73412	239	954	785	.
036 Crustaceans and molluscs	484663	485381	564378	363672	67	412	2818	298	702777	642485	718875	481893	3073	2754	3649	2115
037 Fish, crustaceans, molluscs prep.	566481	484198	562310	427616	52	230	304	199	511021	654434	779488	533378	4626	4940	4964	3360

© Statistics Netherlands, Den Haag/Heerlen 21-11-2017